

Κύριε Πρόεδρη, Κύριε Πρόεδρε του ΣΒΕΕ, Κυρίες και Κύριοι

καλησπέρα κι ευχαριστώ πολύ για την πολύ τιμητική πρόσκληση να συμμετέχω στο συνέδριο ναυαρχίδα του Επιμελητηρίου και να παρουσιάσω ως Γενική Διευθύντρια του νεοσύστατου Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας την εξέλιξη της Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας.

Η μέτρηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας είναι μία περίπλοκη υπόθεση.

Και σχεδόν ποτέ δεν θα βρούμε μία άποψη που να είναι απόλυτα σωστή και να μην έχει αντίλογο. Γι αυτό και ο Τρούμαν έψαχνε για κάποιον μονόχειρα οικονομολόγο, ώστε να μην του εξηγήει τα θέματα λέγοντας «On One Hand this...» και «On the Other hand that...»

Το Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδος φιλοδοξεί να προσφέρει, σ' ένα βαθμό, τη σαφήνεια και την εστίαση που χρειάζονται όλοι οι διαμορφωτές πολιτικής ώστε να φωτίζονται προτεραιότητες και τα σημεία παρέμβασης δεδομένου ότι δρα ως εργαλείο διαμόρφωσης πολιτικών.

Ανταγωνιστικότητα, είναι το σύνολο των θεσμών, των πολιτικών και των συντελεστών οι οποίοι προσδιορίζουν το επίπεδο παραγωγικότητας της οικονομίας, και το οποίο με τη σειρά του ορίζει το επίπεδο ευημερίας που η οικονομία μπορεί να επιτύχει. Να υπογραμμίσουμε ότι η ανταγωνιστικότητα δεν αφορά μόνο τα μακρο-οικονομικά μεγέθη, δηλαδή δεν είναι μόνο αυτή που συνήθως εξετάζουν οι μακρο-οικονομολόγοι των Τιμών και του Κόστους. Είναι και η Διαρθρωτική Ανταγωνιστικότητα.

Εχοντας την παγκόσμια εμπειρία της τελευταίας 10ετίας οικονομικής ύφεσης και με την έλευση της 4^η βιομηχανικής επανάστασης έγινε σαφές ότι η οικονομική μεγέθυνση από μόνη της δεν μπορεί να εγγυηθεί την ευημερία και ότι όσες οικονομίες δεν μπορούν να εντάξουν στην οικονομική καθημερινότητά τους τις ψηφιακές εξελίξεις

- δεν μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους ούτε στον ιδιωτικό ούτε στον δημόσιο τομέα και
- δεν μπορούν να δημιουργήσουν τις συνεργασίες που απαιτούνται σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία και
- δεν καταφέρνουν να εξελίξουν το ανθρώπινο δυναμικό στο ταλέντο που χρειάζονται.

Σήμερα δεν υπάρχουν μόνο χαμένοι και μόνο κερδισμένοι. Το zero sum game έχει τελειώσει προ πολλού. Απλά έχει μπει η παράμετρος ταχύτητα.

Πάμε λοιπόν, να δούμε την εξέλιξη της Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας με βάση κυρίως την κατάταξή μας στον ΠΔΑ¹ στρέφοντας τους προβολείς και στα ισχυρά και στα αδύναμα σημεία μας.

Το World Economic Forum επανεξέτασε τη μεθοδολογία που χρησιμοποιεί για τον Παγκόσμιο Δείκτη Ανταγωνιστικότητας.

---

¹ ΠΔΑ=Παγκόσμιος Δείκτης Ανταγωνιστικότητας

Οι 12 πυλώνες παραμένουν ίδιοι αλλά πλέον αξιολογούνται όλοι με το ίδιο ειδικό βάρος.

Οι τρεις μεγάλοι **υπο-δείκτες** του παρελθόντος έγιναν τέσσερις:

- Υποστηρικτικό Περιβάλλον,
- Ανθρώπινος Παράγοντας,
- Αγορές,
- Οικοσύστημα Καινοτομίας.

Οι δείκτες από 120 μειώθηκαν σε 98, τα 2/3 των οποίων είναι καινούργιοι.

Άλλαξε και ο τρόπος αξιολόγησης των δεικτών, από την κλίμακα 1-7 περάσαμε σε μία κλίμακα από 0-100, κι έτσι για το 2018 έχουμε σύγκριση με το 2017 μόνο ως προς την γενική κατάταξη και όχι ως προς την επίδοση.

Από το 2008 έως και το 2016 η επίδοση ήταν σταθερά 4 αλλά όπως βλέπετε χάσαμε 16 θέσεις.

Και το 2018 η Ελλάδα παρουσίασε μία μειδαμινή βελτίωση στην γενική επίδοση (+0.3), αλλά έχασε άλλες 4 θέσεις στην κατάταξη και παρέμεινε 27^η μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ (ξεπερνώντας μόνο την Κροατία).

Αυτό επισημαίνει ότι η ταχύτητά μας δεν είναι αρκετή γιατί προφανώς άλλες χώρες κάνουν περισσότερα πράγματα γρηγορότερα και παρουσιάζουν υψηλότερες επιδόσεις. Για να μείνεις στην ίδια θέση έπρεπε να έχεις βελτιωθεί σχεδόν κατά 1 ολόκληρη μονάδα.

Κοιτώντας και όχι απλώς βλέποντας την διαφάνεια αντιλαμβανόμαστε κατ'αρχήν ότι έχουμε

- 4 πυλώνες με ανταγωνιστική αξιολόγηση (δηλαδή είμαστε στις θέσεις κάτω από 50)

ΥΓΕΙΑ, ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

- 3 κρίσιμους πυλώνες με μη ανταγωνιστική αξιολόγηση αλλά όχι και χάλια –
ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΠΕ, ΑΓΟΡΑ ΑΓΑΘΩΝ, ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

και έχουμε και

- 5 πυλώνες που είναι οι μόνιμοι ασθενείς και αφορούν

ΘΕΣΜΟΙ - ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ -
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ και ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣΜΟΣ.

Επειδή δεν έχουμε ξεκάθαρα ανταγωνιστικούς πυλώνες χρειάζεται να δούμε τους δείκτες μέσα σε κάθε πυλώνα και να παρακολουθήσουμε την εξέλιξή τους ώστε να έχουμε μία πυξίδα που θα μας βοηθήσει να εστιάσουμε σε αυτά που θέλουμε να διορθώσουμε.

ΠΥΛΩΝΕΣ ΑΥΞΗΜΕΝΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΟΜΑΔΑ: ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ

Πυλώνας ΥΓΕΙΑ

Το προσδόκιμο ζωής έπεσε σε σύγκριση με άλλες χώρες. Το 2008 ήμασταν 15οι αλλά και το 21 είναι μια καλή θέση.

Αυτό όμως δημιουργεί ευκαιρίες αλλά και τεράστιες απειλές τόσο στο συνταξιοδοτικό όσο και στον ενεργό πληθυσμό με την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης και διοίκησης των τεσσάρων γεννεών. Πώς ετοιμάζουμε την αγορά εργασίας ώστε να μπορεί να αξιοποιήσει όλο το παραγωγικό δυναμικό της σε όλα τα παραγωγικά χρόνια που δεν έχουν όριο πιά τα 60 ή τα 65;

Πυλώνας: Δεξιότητες

Ο πυλώνας χωρίζεται σε 2 υποκατηγορίες και ταξινομεί τις χώρες ανάλογα με το ανθρώπινο δυναμικό που έχουν σήμερα και αυτό που θα έχουν στο μέλλον.

Με μία φράση-σχόλιο It's the Continuous Training Stupid!

Η Ελλάδα είναι 6^η παγκοσμίως ως προς την αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό και γενικά τα σχολικά χρόνια παρακολούθησης είναι από τα υψηλότερα στον κόσμο, αλλά αυτό που μετράει είναι το περιεχόμενο κι όχι το περιτύλιγμα. Οι Έλληνες εργοδότες δεν μπορούν να βρουν τον κατάλληλο εργαζόμενο, διότι οι υποψήφιοι δεν έχουν ούτε την εμπειρία, ούτε τις ψηφιακές ούτε τις διαπροσωπικές/ ηγετικές δεξιότητες. Αλλά αντίθετα με ότι θα περίμενε κανείς λίγες είναι οι επιχειρήσεις που φροντίζουν να τους εκπαιδεύουν και να αναπτύσσουν τις δεξιότητες τους και άρα διαρκώς να παράγεται προστιθέμενη αξία.

Τέλος, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι εκπαιδευτικοί. Μας σκοτώνει η παπαγαλία..

ΟΜΑΔΑ: ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Ικανότητα Καινοτομίας

Για να παράγεις καινοτομία χρειάζεσαι τρία πράγματα:

1. Το πρώτο είναι η αλληλεπίδραση και η ποικιλομορφία πολλών και διαφορετικών οργανισμών, ατόμων, ειδικοτήτων, οι οποίοι όχι μόνο υπάρχουν ή μόνο ανταλλάσσουν απόψεις αλλά και συνεργάζονται αποτελεσματικά. Εκεί δεν τα πάμε καλά.
2. Δεύτερον χρειαζόμαστε δομές επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης ιδεών, προϊόντων κλπ. Εκεί βρισκόμαστε κάτω από το 50 και μάλιστα σε κλίμακες μεταξύ 30 και 40. Αρα ΟΚ για την ώρα αλλά όχι και Αριστα. Χρειάζεται Αξιοποίηση.

3. Τρίτον, χρειαζόμαστε μια αγορά που να ζητάει όχι μόνο τη χαμηλότερη τιμή αλλά και να απαιτεί ποιότητα, εγγυήσεις, συγκεκριμένες αποδόσεις, κλπ. Αυτό Ελληνικά λέγεται Value for Money ή Buyers Sophistication. Και δεν το έχουμε!

Αρα καλή η έρευνα αλλά δεν είναι αρκετή αν δεν θέλει κάποιος να αγοράσει το αποτέλεσμα. Της

ΟΜΑΔΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Υποδομές

Στην Ευρώπη του σήμερα δεν μπορεί να επαναπαυόμαστε επειδή έχουμε ηλεκτροδότηση παντού.

Αυτό που χρειάζεται να βελτιώσουμε είναι η συνδεσιμότητα των οδικών δικτύων. Γιατί, μπορεί να έχουμε πίσω μας 4 ευρωπαϊκές χώρες, αλλά κατανοούμε τους λόγους όταν μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται η Ισλανδία και η Νορβηγία. Και βέβαια, όσον αφορά την ποιότητα του Σιδηροδρομικού δικτύου είμαστε όντως οι τελευταίοι των Μοϊκανών πανευρωπαϊκά, γιατί όσοι δεν έχουν καλούς δρόμους έχουν τουλάχιστον καλούς σιδηροδρόμους. Πώς θα γίνουμε Logistics hub αν δεν μπορούμε να συνδέσουμε τα λιμάνια μας που αναβαθμίζονται με την Ευρώπη;

ΠΥΛΩΝΕΣ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΟΜΑΔΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Υιοθέτηση ΤΠΕ²

Μπορεί κάποιος να πει «μα εν τάξει. Δεν είμαστε και χάλια»! Φυσικά όχι δεν κατέχουμε τις τελευταίες θέσεις αλλά με ποιους συγκρινόμαστε; Μόνο η Πολωνία είναι πίσω μας από τις ευρωπαϊκές χώρες.

Δεν έχουμε τις ψηφιακές δεξιότητες αλλά δεν έχουμε και τον εξοπλισμό ώστε να ενισχυθεί και η ταχύτητα και η συνδεσιμότητα και οι συνεργασίες χωρίς χάσιμο χρόνου σε γραφειοκρατίες.

ΟΜΑΔΑ: ΑΓΟΡΕΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Αγορά Αγαθών

Βασικότερος ανασταλτικός Παράγοντας η αδυναμία κατανόησης ότι τα υψηλά φορολογικά έσοδα προέρχονται όταν οι εταιρείες είναι πολλές και μεγαλώνουν κι όχι όταν είναι λίγες και με αυξημένη φορολογία. Δηλαδή όταν το Κράτος στηρίζει την επιχειρηματικότητα και δεν θέλει να γίνει συνεταίρος.

ΠΥΛΩΝΑΣ: Μέγεθος αγοράς

Το μέγεθος της Αγοράς εξαρτάται από την εξωστρέφειά της, δηλαδή από τις εξαγωγές. Και της Ελληνικής Αγοράς συρρικνώνεται.

ΠΥΛΩΝΕΣ ΠΟΥ ΧΤΥΠΑΝΕ ΚΟΚΚΙΝΟ

ΟΜΑΔΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Θεσμοί

Η 70^η θέση του 2016 είναι κακή αλλά η 87 του 2018 είναι χειρότερη.

Λόγω πίεσης χρόνου και μεγάλης λίστας αρνητικών σημείων θα ήθελα να επικεντρωθώ στα τρία σημεία που θεωρώ κατά την άποψή μου κρισιμότερα και περικετικότερα για την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία της χώρας:

1. Κοινωνικό Κεφάλαιο 85^η θέση στις 140. Ο δείκτης αυτός βασίζεται σε στοιχεία του Legatum Institute και αξιολογεί την εθνική επίδοση σε τρεις περιοχές: α. Την κοινωνική συνοχή και τη δέσμευση (bridging), β. τα οικογενειακά και κοινοτικά δίκτυα (bonding) και γ. την συμμετοχή στην πολιτική και την εμπιστοσύνη στους θεσμούς (linking). Τελευταία χώρα πανευρωπαϊκά.

2. Προσανατολισμός της Κυβέρνησης προς το Μέλλον: 135 στις 140 χώρες. Ο δείκτης αυτός βασίζεται στις απαντήσεις της Ετήσιας Έρευνας του WEF στα ηγετικά στελέχη της κάθε οικονομίας και αξιολογεί την εθνική επίδοση σε τέσσερις περιοχές: α. Ταχύτητα Προσαρμογής του νομοθετικού πλαισίου στα ψηφιακά

---

² ΤΠΕ=Τεχνολογία,Πληροφορική,Επικοινωνίες

επιχειρηματικά μοντέλλα (fintech, Airbnb, e-commerce), β. Εξασφάλιση σταθερής πολιτικής για το επιχειρηματικό περιβάλλον, γ. Αποτελεσματική ανταπόκριση της Κυβέρνησης στην Αλλαγή (π.χ. τεχνολογική, κοινωνική, δημογραφική, οικονομικές προκλήσεις αλλά και όσες επιρρεάζουν την ασφάλεια) και δ. Υπαρξη Μακρόπνοου Οράματος της Κυβέρνησης.

3. Εταιρική Διακυβέρνηση με 119^η Θέση ως προς την ισχύς των Προτύπων Ελέγχου και Αναφορών που χρησιμοποιούμε

Ο 2190/1920 μετά από 100 χρόνια αλλάζει με την εφαρμογή του 4548/2018 από 1.1.2019, αλλά μένει να δούμε τι θα αλλάξουμε από πλευράς νοοτροπίας.

Πιστεύω ότι η κατανόηση και διάχυση του θεσμού της Εταιρικής Διακυβέρνησης χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε οι οικογενειακές επιχειρήσεις να μπορέσουν να σταθούν στον διεθνή ανταγωνισμό και να είναι σε θέση να παρουσιάζουν στα επενδυτικά funds όχι μόνο τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, αλλά και τον τρόπο διακυβέρνησης τους ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς απρόοπτα. Και βέβαια όχι μόνο οι οικογενειακές αλλά και όλες οι εταιρείες όπως οι δημοσίου συμφέροντος οι μη-κερδοσκοπικές, κλπ.

ΟΜΑΔΑ: ΑΓΟΡΕΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Αγορά Εργασίας

Ξεκινάμε από πολύ Χαμηλά!

Διαχρονικά οι περισσότερες μεσογειακές χώρες έχουν θέμα ρύθμισης της αγοράς εργασίας από τον νομοθέτη κι έτσι παραδοσιακά έχασαν και ως προς την ανταγωνιστικότητα κόστους αλλά εν τέλει και τα δικαιώματα των εργαζομένων δεν διασφαλίστηκαν σε μια αγορά όπου έχει αλλάξει το κοινωνικό συμβόλαιο λόγω 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης.

Από την 116 θέση το 2008 κατεβήκαμε στην 107. Είναι αυτό αρκετό; Φυσικά και όχι, αλλά μας δείχνει έναν τομέα όπου πρέπει όλοι να δουλέψουμε μαζί χωρίς ιδεοληψίες και στερεότυπα.

Σημεία κλειδιά: Αμοιβές ανάλογα με την παραγωγικότητα – Διάλογος γόνιμος και συνεχής συνεργασία – Κινητικότητα και εντός συνόρων - ΜΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ!

ΠΥΛΩΝΑΣ: Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

Αναγέννηση από την Στάχτη.

Οι τράπεζες πρέπει να βοηθούν με σύγχρονα προϊόντα τις εταιρείες και μάλιστα τις μικρές και τις καινοτόμες, αλλά να έχουν κατάλληλους πόρους να κρίνουν όχι μόνο την επιχειρηματική ικανότητα και το επιχειρηματικό πλάνο αλλά και την επιχειρηματική προσωπικότητα του νέου «επιχειρηματία» ή σχήματος.

Επίσης χρειάζονται να αποκτήσουν ευρωστία ώστε να βελτιωθεί και η αναλογία σε σχέση με τα Μη εξυπηρετούμενα Ανοίγματα. Μεγάλο ρόλο παίζει εδώ η Εμπιστοσύνη που αποτελεί και την πρώτη ύλη κάθε νομίσματος.

ΟΜΑΔΑ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Μακρο-οικονομική σταθερότητα

Η σταθερότητα εξαρτάται από το επίπεδο πληθωρισμού. Αλλά δεν θα έπρεπε να είμαστε χαρούμενοι γιατί άλλο μικρός πληθωρισμός κι άλλο ανύπαρκτος. Συγκεκριμένα υπολειπόμεθα έναντι εκείνου των κυριώτερων εμπορικών εταίρων (0,8% έναντι 2,1%). Επίσης, έχουμε υψηλό δημόσιο χρέος αλλά παίρνουμε και συγχαρητήρια λόγω τέλους του Προγράμματος Προσαρμογής. Είναι η ώρα της εστίασης στις μεταρρυθμίσεις για να μην το ξαναχρειαστούμε και μάλιστα σύντομα.

ΟΜΑΔΑ: ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΠΥΛΩΝΑΣ: Επιχειρηματικός Δυναμισμός

Για να είναι δυναμική μια οικονομία χρειάζεται και τους δύο βασικούς παίκτες ανταγωνιστικούς (Δημόσιο & Ιδιωτικό). Θα σταθώ στην έλλειψη επιχειρηματικής κουλτούρας. Οι αριθμοί λένε ότι «Ο Έλληνας δεν είναι γεννημένος Επιχειρηματίας» κι αυτό γιατί δείχνουν ότι, δεν είμαστε προετοιμασμένοι να αναθεωρήσουμε τα επιχειρηματικά μας μοντέλλα – απλώς ψάχνουμε για γρηγορότερα άλγα. Οι εταιρείες που θεωρούνται πραγματικά καινοτόμες δυστυχώς δεν έχουν την μεγέθυνση άλλων ομοίων τους, όπως το Ισραήλ για παράδειγμα.

Τι κάνουμε λοιπόν;

Πρώτα Εμείς Ως Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας

- Αποσαφήνιζουμε την Έννοια της Ανταγωνιστικότητας σε όλα τα επίπεδα, παρακολουθούμε τις εξελίξεις και πληροφορούμε όσους εμπλέκονται.
- Επισημαίνουμε και Προβάλλουμε τα Ανταγωνιστικά Πλεονεκτήματα της Ελλάδας προκειμένου να ενισχύσουμε την αξιοπιστία και την εξωστρέφεια της Ελλάδος και των επιχειρήσεων της.
- Σχεδιάζουμε και υλοποιούμε στρατηγικές με στόχο την υλοποίηση μέτρων που προβάλλουν και ενισχύουν την ανταγωνιστική θέση της Ελλάδας.
- Υποστηρίζουμε την εκάστοτε Ελληνική Κυβέρνηση στη διαμόρφωση ενός στρατηγικού σχεδίου με πυξίδα τον ΠΔΑ.
- Ενισχύουμε την επιχειρηματική κουλτούρα.
- Κάνουμε δράσεις που μιλάνε και δεν μιλάμε για δράσεις.

Ως Ιδιωτικός τομέας

- Κατανοούμε την έννοια της Εταιρικής Διακυβέρνησης και ενσωματώνουμε το κατάλληλο πλαίσιο στη Διοίκησή μας ανεξάρτητα από το μέγεθος και το σκοπό της εταιρείας μας.
- Εκπαιδεύουμε και να αναπτύσουμε το Ανθρώπινο Δυναμικό για να εξελίσσεται σε Ταλέντο.
- Εμπιστευόμαστε τους Επαγγελματίες Μάνατζερς και Σχεδιάζουμε Πλάνα Διαδοχής
- Δεν αρνούμεθα να αναθέσουμε αρμοδιότητες όταν προηγουμένως έχουμε αξιολογήσει σωστά.
- Αποδεχόμαστε στην πράξη τη Διαφορετικότητα στο Ανθρώπινο Δυναμικό και ενισχύουμε τη σωστή διαχείρισή του χωρίς αποκλεισμούς.
- Εντατικοποιούμε τις συνεργασίες με πολλούς και διαφορετικούς φορείς εντός & εκτός συνόρων και γινόμαστε όλοι πιο ενεργά μέλη του οικοσυστήματος βοηθώντας οι μεγαλύτεροι τους μικρότερους, όπως FinTech, CleanTech, EdTech.
- Ενισχύουμε την κουλτούρα ανάληψης ρίσκου και μέσα στις επιχειρήσεις μας (Intrapreneurship)
- Τολμάμε επί τέλους να ξανασχεδιάσουμε το επιχειρηματικό μας μοντέλλο χωρίς εγωισμούς και αγκιλώσεις πριν το κάνουν άλλοι για μας.

Ως Διαμορφωτές Πολιτικής

- Προσανατολιζόμαστε στο μέλλον με την πολλαπλάσια ταχύτητα αξιοποιώντας τις ΤΠΕ στοχεύοντας στις προτεραιότητες που είναι δομικές κι όχι απλά επείγουσες.
- Εκσυγχρονίζουμε το κανονιστικό πλαίσιο και απονέμουμε ταχύτερα δικαιοσύνη.
- Αναθεωρούμε εκ βάθρων το Φορολογικό Πλαίσιο μειώνοντας τους Φόρους και τις Μη-Μισθολογικές Επιβαρύνσεις με στόχο την προσέλκυση βιωσιμότερων επενδύσεων και την ενίσχυση της ενεργητικής απασχόλησης.
- Εστιάζουμε στην υψηλότερη και καταλληλότερη χρηματοδότηση προς τις ΜΜΕ & τις Καινοτόμες Επιχειρήσεις.
- Μεταρρυθμίζουμε την εκπαίδευση με στόχο το περιεχόμενο.
- Ενισχύουμε το Κοινωνικό Κεφάλαιο για μια ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
29^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Σε όλη αυτήν την πορεία της αλλαγής όλων μας ο Δείκτης Ανταγωνιστικότητας θα είναι η πυξίδα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ!

Δρ Βενετία Κουσία